

[Poul Hartling.]

om i Europa er bestræbelser i gang for et bredere samarbejde. Bestræbelsen henimod at få ophævet den skæbnesvangre markedsplittelse må vi hilse med den største tilfredshed. Men udviklingen i Europa er ikke blot opmuntrende på grund af de øgede chancer for et bredt markedspolitisk samarbejde. Der er også grund til at nævne klimaet i Øst- og Vesteuropa. Det bliver stadig mildere, omend udviklingen endnu er ganske langsom. Jeg er tilfreds med, at Danmark er aktivt med i bestræbelserne for at skabe bedre og mere åbne kontakter imellem øst og vest.

Uden for Europa er der adskillige steder en udvikling i gang, som må fylde os med den største bekymring. Vietnamkrigen kan først nævnes. Den militære indsats øges, krigsførelsen skærpes, og håbet om en fredelig løsning skrumper ind. Det må i denne situation vække tilfredshed i Danmark, at den part i krigen, som vi er knyttet til med så mange bånd, har været utrættelig i sine opfordringer til at prøve forhandlingens vej. USAs villighed til at søge en politisk løsning er ofte blevet demonstreret.

Dernæst er det nu krisen i Mellemøsten, der optager os. Det er skræmmende at iagttagelse, hvorledes man i det mellemøstlige område står fremmed, i nogle tilfælde direkte fjendtlig over for tanken om fredelig samarbejdsens. I konflikten mellem Israel og de arabiske stater findes ikke kun farverne sort og hvidt. Med bekymring må vi konstatere, at de elementer, der kan udløse en krig, er tilvejebragt, for nogles vedkommende igennem en årelang ophobning af uretfærdigheder. Det at have ret og det at vinde hævdsættes op imod hinanden, og den forhandlingsløsning, som vi må ønske, er det svært at øjne gode muligheder for. Imidlertid må det være en forpligtelse for alle andre lande, først og fremmest for de største, at få løst denne ulmende konflikt, før den får lov at bryde ud i lys lue til en brand, som det måske ikke bliver så let at begrænse. Brande har en tendens til at brede sig, og der er meget brandbart materiale dynget op. Det virker, som om Sovjets hjælpsomhed over for fredens sag er temmelig hæmmet. Forhåbningerne om at undgå en krig knytter sig under disse omstændigheder i be-

tydelig grad til indsatsen fra USAs side. Hvis USA handlede ud fra snævre, hårdkogte interessesynspunkter, ville den amerikanske politik nok være anderledes, end den nu er. Det bekræftes imidlertid endnu en gang, at der i USAs udenrigspolitik er et element af idealisme, og denne side af sagen er eftertanke værd.

Anmodningen om optagelse i det europæiske fællesmarked blev vedtaget af et stort flertal i folketinget, et flertal, der i virkeligheden dækker omkring de 88 pct. af vælgerbefolkningen. Så meget mere betænkeligt er det, at regeringen er bundet så stærkt til de knap 11 pct., der er repræsenteret af socialistisk folkeparti. Optagelse i fællesmarkedet vil stille store krav til dansk erhvervsliv. Det er bl. a. derfor, vi er så betænkelige ved regeringens ihærdige bestræbelser for at takkes folkesocialisterne. I disse bestræbelser har den lidt efter lidt formet en politik, der med stigende eftertryk stemples som erhvervsfjendsk. På et tidspunkt, hvor der i udpræget grad føles et behov for en erhvervspolitik, der er præget af indsigt og forståelse for erhvervslivets kår, har vi en regering, der spiller hasard med erhvervslivets trivsel. Det gøres vel i håb om at kunne indkassere en partipolitisk gevinst i konkurrence med folkesocialisterne. Man vil jo gerne slide dem op — er det ikke sådan, socialdemokratiets næstformand udtrykker sig, når han taler om socialdemokraternes udmærkede samarbejde med folkesocialisterne? Dette er den snævre partipolitiske motivering for den førte politik. Jeg ved ikke, om folkesocialisterne har ædlere motiver i tankerne, men det er dog næppe tilfældet. Dybest set er det en gensidig ødelæggelsestrang, der behersker samarbejdet mellem de to socialistiske partier. Der er vist ikke mange, der forestiller sig, at der kan skabes noget varigt og sundt af et samarbejde mellem to partier, der inderst inde er optaget af at ødelægge hinanden. Under samarbejdets kappe kæmpes der på liv og død, og samfundet kommer til at undgælde; først og fremmest erhvervslivet rammes.

Jeg opfordrer fortsat regeringen til ikke at slå skår i vort traditionelle samarbejde om udenrigspolitikken. Jeg anser dette for at være værdifuldt, og jeg vil gerne på ven-